

Linkitetty kirjastodata -projektin tilannekatsaus

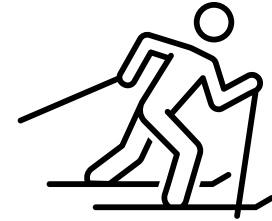
Matias Frosterus

Linkitetty kirjastodata -projekti

Linkitetty kirjastodata -projekti

- Linkitetty kirjastodata -projekti valmistelelee ja auttaa Kansalliskirjaston ja osin koko suomalaisen kirjastosektorin siirtymää linkitettyyn dataan bibliografisen kuvailun osalta.
 - 2022-2024
 - Kaksi sisältöasiantuntijaa, kaksi teknistä asiantuntijaa, projektipäällikkö
- Tiivis yhteistyö Melindan alustanvaihtoon liittyen
- Keskeisimmät tavoitteet: BIBFRAME-tietomalli, teos- ja ekspressiotasojen määrittely, konversiosäännöt, linkitetyn datan koulutukset, Metatietosanaston tekninen kehitys

Kirjastojen linkitetyn datan jatkumo

Melinda

RDA:n
käyttöönotto

Tunnisteet

YSasta
YSOon

Uudistuva
RDA

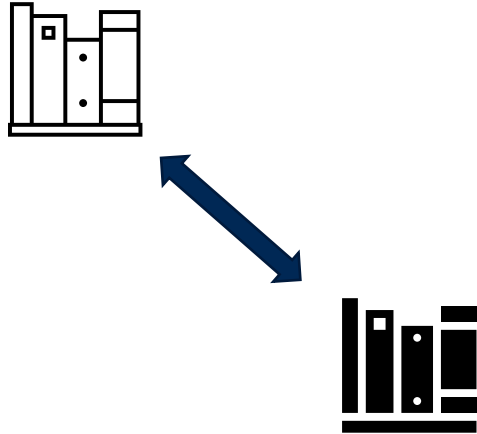
Melindan
uusi alusta

Ontologiat

BIBFRAME

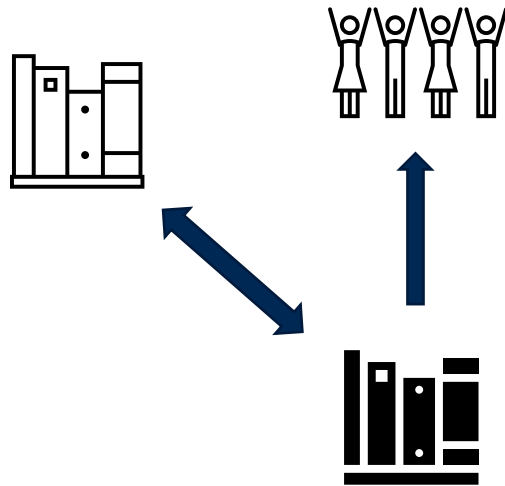
Teokset ja
ekspressiot

Linkitetyn kirjastodatan hyödyt

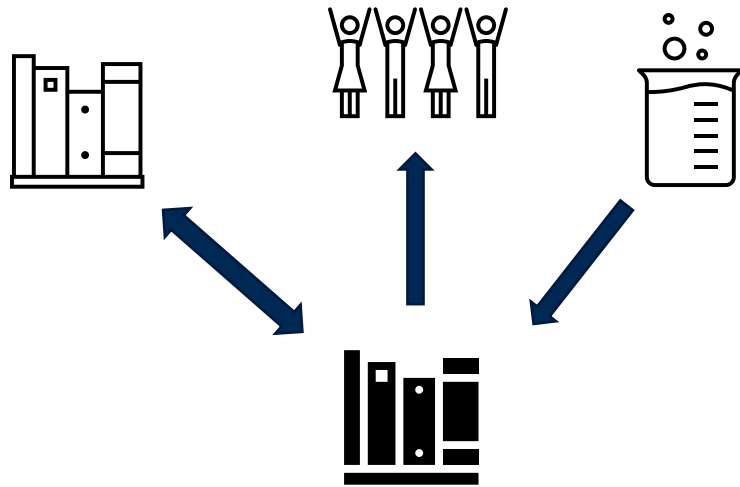
- Kirjastodata toimii yhteen kirjastodatan kanssa
 - Lähtökohta

Linkitetyn kirjastodatan hyödyt

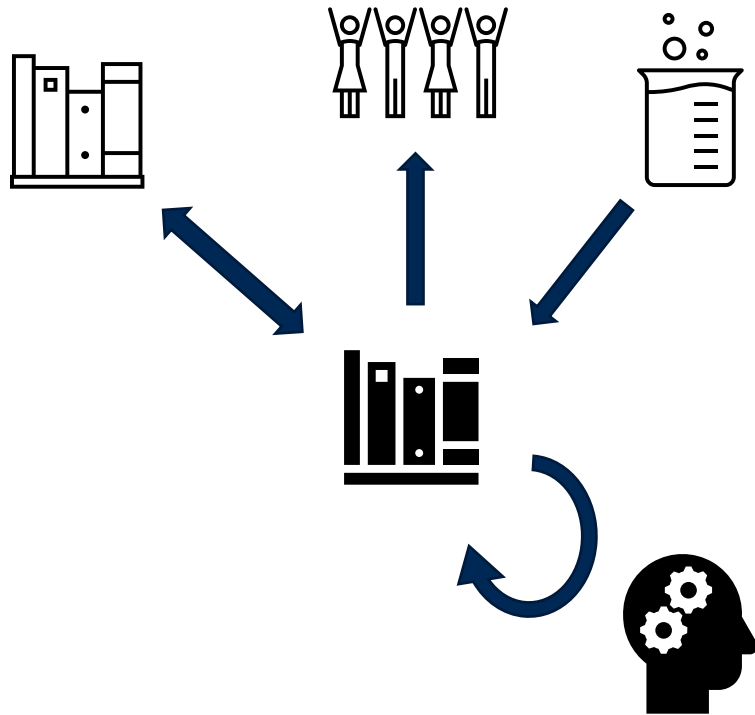
- Muutkin kuin kirjastot voivat helpommin hyödyntää kirjastodataa
 - Tiedon uudelleenkäyttöarvo nousee

Linkitetyn kirjastodatan hyödyt

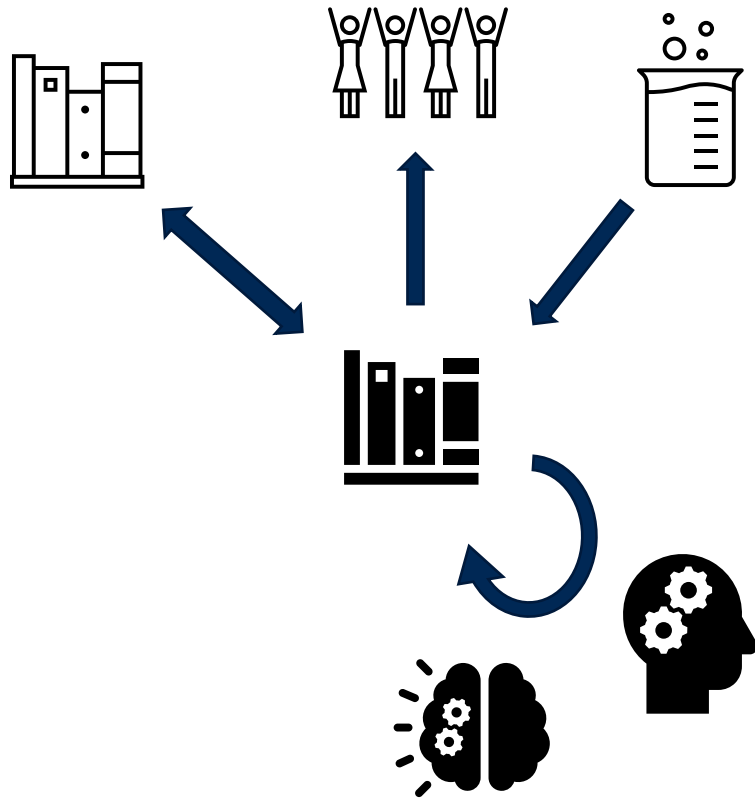
- Kirjastot voivat rikastaa omaa dataansa
 - Esimerkiksi linkittää tutkimusdataan

Linkitetyn kirjastodatan hyödyt

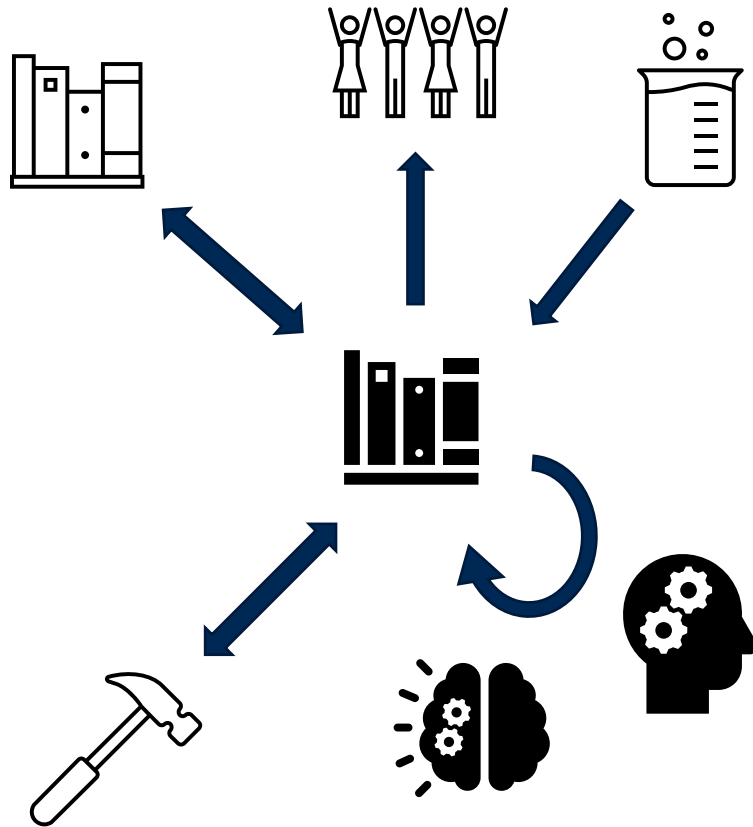
- Kuvailijat voivat hyödyntää paremmin jo tehtyjä kuvailuja uusissa kuvailuissa
 - Esimerkiksi uutta painosta kuvailtaessa teostietue käy sellaisenaan

Linkitetyn kirjastodatan hyödyt

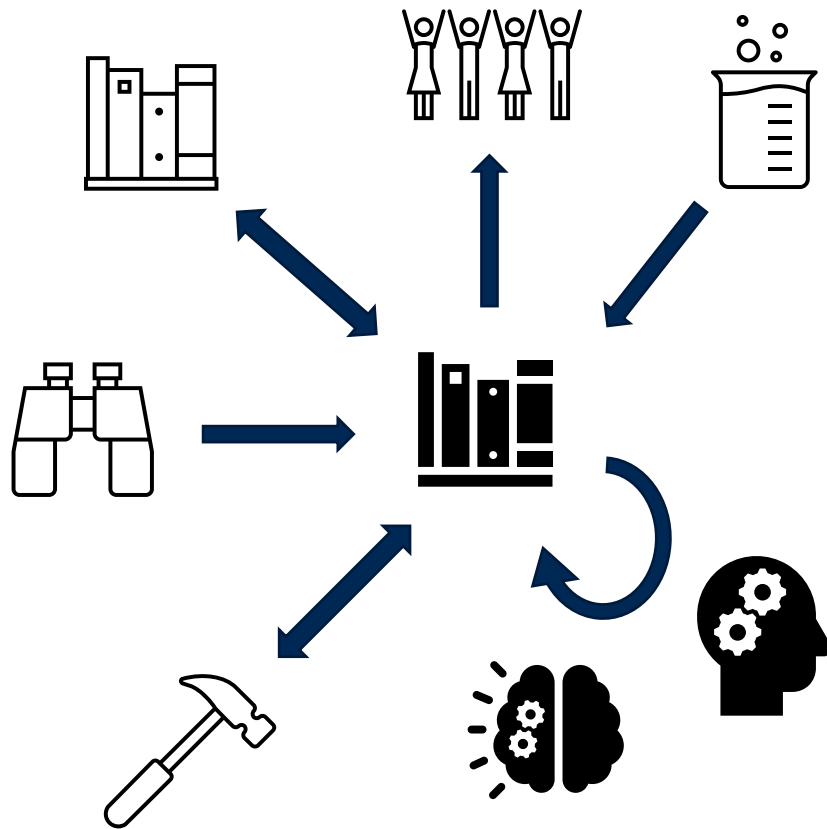
- Mahdollistaa RDA:n monipuolisemman ja sujuvamman hyödyntämisen

Linkitetyn kirjastodatan hyödyt

- Helpottaa uusien järjestelmien ja työkalujen käyttöönottoa ja yhteentoimivuutta
 - Datan koneluettavuus

Linkitetyn kirjastodatan hyödyt

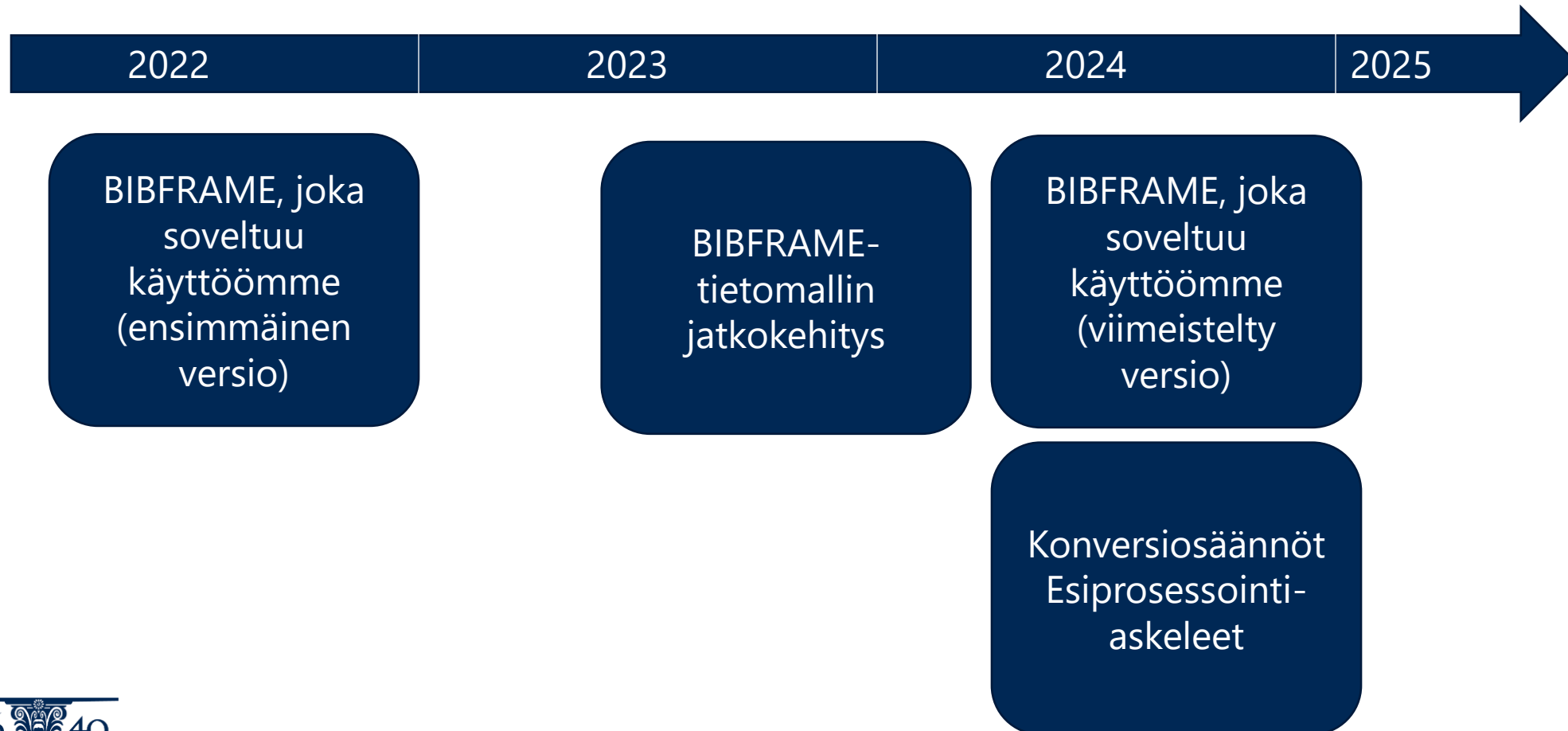
- Mahdollistaa uusia lähestymistapoja ja näkökulmia aineistoon tiedonhakijoille

Tilannekatsaus: tietomallin valmistelu

- Konvertoimme dataamme BIBFRAMEen
- Analysoimme tuloksen
 - Mikä konvertoituu toisin kuin haluaisimme?
 - Mitä tarvitsemme lisää BIBFRAMEen, jotta lopputulos olisi haluamamme?
- RDA-BIBFRAME –mappaus
 - RDA varmistaa, että kuvailevaa metatietoa tuotetaan palvelemaan tiedonhakua yhä monipuolisemmin
 - RDA ylläpitää metatiedon laatua siirryttäessä tietomallista toiseen ja laajennettaessa kuvailuyhteistyötä muiden kuin kirjastojen kanssa

Tilannekatsaus: tietomallin valmistelu

▪ Aikataulutus

Tilannekatsaus: Metatietosanaston jatkokehitys

- Visio Metatietosanaston roolista tulevaisuudessa ja tiekartta kehitykselle
 - Tänä vuonna alustava versio, joka käsitellään kuvailun asiantuntijaryhmissä keväällä 2023
- Ylähierarkian uusiminen syksyllä
 - Jaottelu RDA-käsitteisiin ja muualta tuleviin
- Teknistä kehitystä
 - Listaus uusista käsitteistä: <https://finto.fi/mts/fi/new>
 - Koneellisia tarkistuksia ja korjauksia sisältöön

Projektin wiki avattu

- LKD-projektin wiki löytyy nyt osoitteesta
 - <https://www.kivi.fi/display/LKD>
- Täydentyä syksyn aikana

www.kansalliskirjasto.fi

Pari bonus-kalvoa

Muutos kirjastoissa

- Kehitystä tehdään yhteistyössä kuvailun asiantuntijaryhmien kanssa
- Linkitetyn datan kuvailu Melindaan uudella kuvailualustalla alkaa lähivuosina
 - Kansalliskirjasto tarjoaa koulutusta
 - Kuvailun luonne muuttuu joiltain osin: linkityksiä, tunnisteita, puolivalmiita pohjalla
- MARC elää paikalliskannoissa vielä pitkään
 - MARC-BIBFRAME-konversioita tehdään molempiin suuntiin
- Ensin data, sitten tiedonhaun ratkaisut
 - Täysimittainen hyödyntäminen esimerkiksi Finnassa vie aikaa, mutta jo nyt kokeiluja

Kuvailuyhteistyön lisääntyminen linkitetyn datan myötä

- Tavoitteena laajempi kuvailuyhteistyö
 - Kansalliskirjaston Metatietovisio
 - <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-5905-2>
 - <https://tietolinja.kansalliskirjasto.fi/2021-1/2101-metadatavisio/>
 - Kansalliskirjaston Kuvailupolitiikka 2021-2030
 - <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-7470-3>
 - <https://tietolinja.kansalliskirjasto.fi/2021-2/2102-kuvailupolitiikka/>
- Linkitetty data tukee suuntausta keskitettyihin kuvailuratkaisuihin/metatietovarantoihin ja hajautettuun tuotantoprosessiin